

קהילת יהודי אלג'יריה

קראו בעמוד 140 - 141 ובצעו את המשימות:

❖ **נכון** או **לא נכון**: הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה. כאשר התשובה היא **לא נכון** - יש לכתוב בקו הנוסף את התשובה הנכונה.

- יהודים חיו באלג'יר עוד מהתקופה היוונית. _____
- יהודים רבים הגיעו לאלג'יר מספרד בעקבות פרעות קנ"א (1391) ובעקבות גרוש ספרד (1492). _____
- חלקים מאלג'יר היו תחת שלטון האימפריה הביזנטית. _____
- תחת שלטון האימפריה העות'מאנית באלג'יר, קבלו היהודים זכויות שוות. _____
- תחת שלטון האימפריה העות'מאנית באלג'יר, זכו היהודים לאוטונומיה משפטית ודתית. _____
- בעיר אוראן באלג'יר, שהיתה תחת שליטה ספרדית, נערכו פרעות ביהודים. _____
- בשנת 1830 נכבשה אלג'יר על ידי בריטניה. _____

❖ **ענו על השאלות:**

1. מה היה הרקע לשינוי מעמד המשפטי של היהודים באלג'יריה? (מי דחף לשינוי זה ומדוע?) _____
2. א. מה היו תפקידיהן של הקונסיסטוריות שהוקמו באלג'יריה? _____
- ב. מה היה הרקע למתיחות ששררה בין ראשי הקונסיסטוריה ליהודי אלג'יריה? _____

❖ קראו את הקטע בעמוד 141 וענו על השאלות הכתובות מתחתיו: _____

מתן אזרחות צרפתית ליהודי אלג'יר - כן או לא?

כתבו שני טיעונים לכל צד.

<p>1. _____</p> <p>2. _____</p>	<p>1. _____</p> <p>2. _____</p>
---------------------------------	---------------------------------

❖ התגובות ל"צו כרמיה" היו מגוונות. כתבו ליד כל משפט איזו קבוצה הגיבה כך.

- אין מצב שהיהודים המושפלים יקבלו עכשיו זכויות יותר מאיתנו! הצרפתים האלה הגזימו לגמרי! _____
- הצו הזה נורא ואיום! הוא יגרום לכולנו להתבלול וישכיח מאיתנו את היהדות! _____
- היהודים יהיו בעלי מעמד שווה לנו? אין צורך להגזים. אנחנו צרפתים אמיתיים! _____

❖ לפניכם מספר תאריכים הקשורים למתן שוויון זכויות ליהודי אלג'יריה. רשמו ליד כל תאריך מה אירע בו.

- 1791 (ה'תקנ"א) _____
- 1830 (ה'תק"צ) _____
- 1841 (ה'תר"א) _____
- 1845 (ה'תר"ה) _____
- 1865 (ה'תרכ"ה) _____
- 1870 (ה'תר"ל) _____

מהו, לדעתכם, התאריך המשמעותי ביותר בנוגע ליהודי אלג'יריה? הסבירו את תשובתכם. _____

❖ הכיבוש הצרפתי השפיע על יהודי אלג'יריה בתחומים רבים. כתבו ליד כל משפט, לאיזה תחום הוא שייך - (דתי, כלכלי, חברתי, תרבותי, חינוכי, פוליטי, דמוגרפי - גיאוגרפי, משפטי)

- השלטון הצרפתי ביטל את סמכותם של בתי הדין היהודיים. _____
- היהודים קבלו אזרחות צרפתית. _____
- יהודים רבים הפכו לסוחרים וחלקם עסקו במקצועות חופשיים כמו רופאים, עורכי דין ועוד. _____
- נוצרה שכבת בורגנות יהודית והתהוו פערי מעמדות בתוך הקהילה היהודית. _____
- הגברים היהודים יכלו לבחור בבחירות המקומיות ולהשפיע על התוצאות. _____
- יהודים עברו אל הערים וחלקם התגוררו ברובעים האירופיים, בהם חיו ליד התושבים הצרפתים. _____
- יהודים אמצו את השפה והלבוש הצרפתי. _____
- צעירים רבים עזבו את המסורת היהודית. _____
- גיל הנישואין עלה ומספר הילדים שנולדו ירד. _____
- היהודים חויבו מעתה להתגייס לצבא הצרפתי. _____
- רוב הילדים היהודים עברו בהדרגה לבתי ספר יסודיים ממשלתיים צרפתיים. _____

1. באלו תחומים עסק הרב מרעלי? האם ישנו תחום בו עסק או פעולה שעשה שהפתיעו אתכם? כתבו מהו ומדוע הופתעתם מכך.

2. כיצד התמודדו היהודים המשכילים, תלמידי החכמים באלג'יריה, עם ערכי ההשכלה והתרבות הצרפתית? מה מיוחד, לדעתכם, בהתמודדות זו?

3. על הרב שלום בכ'אש נכתב בספר כי היה "אחת הדמויות המעניינות באלג'יריה". לאור המידע שקראתם אודותיו בספר הלימוד, האם אתם מסכימים עם קביעה זו? הסבירו מדוע.

4. בעמודים 147 - 148 מובאות שתי פסיקות של רבנים: האחת - של הרב דוד הכהן סקאלי והשנייה - של הרב יוסף משאש. ענו במחברתכם על השאלות הבאות לגבי כל פסיקה:

- מה היתה השאלה שהוצגה בפני הרב?
- על איזו תופעה שהיתה רווחת באלג'יריה מעידה שאלה זו?
- כיצד פסק הרב בשאלה זו?
- מדוע פסק הרב כך?

